

ВЪРХОВЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ
НА СЪЮЗА ПО ВЪПРОСИТЕ
НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И
ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ

Брюксел, 26.4.2017 г.
JOIN(2017) 15 final

СЪВМЕСТЕН ДОКЛАД ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Специален административен район Макао: годишен доклад за 2016 г.

СЪВМЕСТЕН ДОКЛАД ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Специален административен район Макао: годишен доклад за 2016 г.

Обобщение

От преминаването на Макао към Китайската народна република през 1999 г. Европейският съюз (ЕС) и неговите държави членки следят отблизо политическите и икономическите събития съгласно принципа „една държава — две системи“ в Специален административен район (САР) Макао. ЕС се придържа към политиката си за „единен Китай“ и подкрепя принципа „една държава — две системи“ и неговото прилагане.

Настоящият годишен доклад за събитията в Макао се издава в съответствие с поетия ангажимент към Европейския парламент.

През 2016 г. принципът „една държава — две системи“ продължи да функционира добре в полза на САР Макао, на Китай като цяло и на международната общност.

Главният управител беше избран през 2014 г. в избори без съперници. За трети пореден път на изборите се явява само един кандидат за поста на главен управител. Основният закон на Макао и други законодателни актове не предвиждат възможност за всеобщо избиращо право. Въпреки това ЕС насърчава властите на Макао да потърсят начини за насърчаване на по-широкото участие на обществото в изборите за главен управител, което ще повиши легитимността на длъжността и ще допринесе за доброто управление.

Основните права и свободи на гражданите продължиха да бъдат съблюдавани. Медиите в Макао продължиха да изразяват широк спектър от гледни точки въпреки някои опасения за увеличаваща се автоцензура.

Пазарната икономика на Макао продължи да функционира ефективно, въпреки че икономическият растеж беше засегнат от значителен спад на приходите от хазарт през първите две тримесечия, на които Макао разчита в прекалено голяма степен. Излишъкът във фискалния резерв на Макао се запази. През третото тримесечие БВП възобнови растежа си, като беше отчетено нарастване за първи път от две години. За да се намали прекалено голямото разчитане на хазартния сектор, правителството стартира първия си петгодишен план за развитие (2016—2020 г.).

Ключов приоритет е да се подобри животът на обикновените граждани, които са изправени пред поскъпване на живота и нарастващи жилищни разходи. Макао продължава да страда от остър недостиг на работна сила. Внасянето на работна сила стана чувствителна тема и няма политически консенсус за това как да се реши този въпрос. Необходимо е правителството на Макао да бъде модернизирано и да работи по-ефективно. Понастоящем се извършват административни реформи.

Отношенията между ЕС и Макао продължиха да процъфтяват, като областите на сътрудничество се увеличават все повече, а търговските връзки са стабилни.

Вследствие на рязкото свиване в икономиката на Макао двустранната търговия между ЕС и Макао намаля през 2016 г. Сред приоритетите за 2017 г. са сътрудничеството в областта на икономическата диверсификация, борбата с трафика на хора, правни и регулаторни въпроси и научните изследвания и иновациите.

Политически събития

Правителството на Макао съсредоточи дейността си върху подобряване на основаното на закона управление на района, преобразуване на икономиката, за да бъде устойчива, и повишаване на жизнения стандарт на населението посредством намаляване на социалното неравенство и предлагане на повече изградени от държавата жилища.

Основният закон на Макао и други законодателни актове не предвиждат възможност за всеобщо избирателно право. Въпреки това ЕС насърчава властите на Макао да потърсят начини за насърчаване на по-широкото участие на обществото в изборите за главен управител, което ще повиши легитимността на длъжността, ще увеличи обществената подкрепа и ще укрепи управлението.

На 9 август законодателите одобриха изменения Закон за избирането на законодателно събрание, чиято цел е да се въведат по-строги правила за воденето на кампании. Броят на пряко избраните представители се запази непроменен. С измененията се цели провеждането на честни избори. Поддръжниците на демокрацията сред законодателите заявиха, че това е пропуснат шанс за демократичния напредък, и призоваха за извършването на по-значителни реформи, включително на дискусия за въвеждането на всеобщо избирателно право.

На 16 декември законодателното събрание внесе изменения в Закона за изборите. Тези изменения са свързани с въвеждането на нови изисквания за полагане на клетва от избраните представители и с допускането на отделни лица да участват в предизборните кампании. Секретарят за администрацията Соня Чан заяви, че внасянето на изменения се налага в резултат на тълкуването на Постоянния комитет на Националния народен конгрес във връзка със законодателите от Хонконг.

На 12 август законодателното събрание одобри проектозакон за изпълнение на резолюция на Съвета за сигурност на ООН относно борбата с тероризма и разпространението на оръжия за масово унищожение, който позволява да се замразява имущество.

През пролетта правителството представи на законодателното събрание спорен законопроект за междурегионалната съдебна помощ по наказателноправни въпроси в контекста на споразумението за екстрадиране между Макао, континентален Китай и Хонконг. През май законодателното събрание отхвърли проекта на тази многостранна договореност и го върна на правителството за преразглеждане с мотива, че има „технически проблеми“. След кратък период на размисъл през юни правителството оттегли проекта си на предложение до постигането на консенсус между Макао,

континентален Китай и Хонконг, като обяви, че постигането на договореност е отнело повече време от очакваното заради различните режими на компетентност на различните територии. Гражданското общество и представителите на юридическата професия изразиха своята загриженост за последиците от евентуално споразумение за екстрадиране. Освен това те се оплакаха, че не са били надлежно консултирани.

Приблизително по същото време правоприлагащите агенции в Макао признаха, че през последните години са предали поне трима души, сред които двама постоянно пребиваващи в Хонконг, на властите в континентален Китай въпреки съдебните решения, че подобни екстрадиции са незаконни. Това създаде още една причина за тревога във връзка с продължаващите дискусии за сключването на споразумение за екстрадиране. През 2015 г. в заключенията си относно Макао Комитета на ООН срещу изтезанията обърна внимание на предаването на бегълци, но властите на Макао, изглежда, не са предприели задоволителни действия по този въпрос. ЕС отново изтъква важността, която придава на върховенството на закона и зачитането на правата на човека, и необходимостта от безусловно спазване на международното право по въпроси като споразуменията за екстрадиране.

Равни възможности, права и свободи. Съгласно принципа „една държава — две системи“ зачитането на правата и основните свободи на хората в Макао продължи и върховенството на закона беше утвърдено. Макао се радва на високо ниво на граждански свободи и зачитане на правата на човека и основните свободи. Въпреки това правителството продължи да се противопоставя на предложението на Комитета на ООН срещу изтезанията за създаването на независим орган по правата на човека с твърдението, че тази препоръка не е приложима за Макао в качеството му на специален административен район на Китайската народна република.

Медиите запазиха своето разнообразие, което е в достатъчна степен, и успяваха да изразяват широк спектър от гледни точки без ограничение. Налице е обаче известна автоцензура, особено в медиите на китайски език и когато става дума за китайските дела. Международните медии функционират свободно. Въпреки това Асоциацията на журналистите в Макао обяви, че е силно разтревожена от непрестанните обиди и блъскания, на които са били подложени журналисти при отразяването на протестите Pearl Horizon на 20 декември. Асоциацията смята, че подобни действия представляват нарушение на свободата на печата, и изрази загриженост от факта, че на журналист от хонконгския вестник Apple Daily е било отказано влизане в Макао с цел отразяване на протестите. Не за първи път се отказва влизане на журналисти и представители на политически групи от Хонконг.

Продължава загрижеността по отношение на **дискриминацията** въз основа на **сексуална ориентация** и **полова идентичност**, по-специално в областта на трудовата заетост, образованието и здравеопазването. Все още предстои отношенията между партньори от един и същ пол да бъдат включени в законодателния акт, с който се инкриминира домашното насилие. Комитетът на ООН по икономически, социални и

културни права прикани Макао да приеме цялостна антидискриминационна нормативна уредба по отношение на лесбийките, гейовете, бисексуалните и транссексуалните лица. Нужни са също така повече законодателни разпоредби за насърчаване на равенството между половете, например в областта на сексуалния тормоз.

Правителството на Макао положи допълнителни съществени усилия в борбата с трансграничната престъпност, по-специално с **трафика на хора**. Комисията за възпиращи мерки срещу трафика на хора — междуведомствен орган, включващ представители на правителството, правоприлагащите органи, съдебната система и социалните служби — продължи да се бори с трафика на хора и да прилага мерки за превенция и за защита на жертвите. Независимо от големия брой жалби случаите на съдебно преследване и присъди за трафик продължават да бъдат малко. Правителството изрази своята готовност за справяне с проблема и приветства сътрудничеството с международните партньори, включително ЕС.

В Макао не се прилагат ефективно свободата на сдружаване и колективното договаряне, заложи в конвенциите на Международната организация на труда. Законодателното събрание неколккратно отхвърля предложените законопроекта относно профсъюзите и колективното договаряне в конкретни сектори. Служителите могат свободно да участват в профсъюзни дейности и действия при колективни трудови спорове, но те не са защитени срещу репресивни мерки. Съгласно член 70 от Закона за трудовите отношения работодателите могат да прекратят договорите на своите служители без основателна причина, като предложат само скромно обезщетение. През 2016 г. законодателите отхвърлиха за седми път Закона за профсъюзите, въпреки че този път за закона гласуваха повече представители, отколкото предходната година. Според много законодатели основните причини за отхвърлянето на закона са слабите резултати на икономиката на Макао и „неподходящият момент“.

Въпреки строгите мерки за **борба с корупцията**, които продължават да се прилагат, през годината бяха регистрирани няколко случая на корупция по високите етажи. Комисията за борба с корупцията отправи критики към правителството за нарушаване на закона в сделка за замяна на земя с участието на местна фабрика. Тя обяви сделката за невалидна и призова районът да бъде включен в списъка на защитените обекти.

Събития в икономически план

Икономиката на Макао отчете значителен спад през последните години, тъй като хазартният сектор беше засегнат от забавянето на китайската икономика и от водената в континенталната част кампания за борба с корупцията. През 2015 г. БВП на Макао рязко се понижи с 20,3 %¹ в реално изражение. Това свиване постепенно намаля през третото тримесечие на 2016 г., когато растежът на БВП се покачи с 4 % в реално

---

¹ Освен ако не е посочено друго, всички икономически показатели, свързани с икономиката на Макао, са получени от Службата за статистика и преброяване към правителството на САР Макао.

изражение, което беше първият положителен растеж за тримесечие от две години насам. През 2016 г. БВП на Макао се сви с 2,1 % в реално изражение. През втората половина на 2016 г. приходите от хазарт се увеличиха, след като повече от две години се наблюдаваше постоянен спад. През 2016 г. общият размер на приходите от хазарт намалю с 3,3 % до 230,8 милиарда патака, което представлява съществено подобрене в сравнение с двуцифрениа спад, регистриран през 2015 г. Туризмът отбеляза трайно възстановяване благодарение на два нови курорта с казина — Wynn Palace и Parisian. Общият брой на туристите се увеличи с 0,8 %, достигайки 30,9 милиона души през 2016 г. Мнозинството от туристите в Макао идват от континентален Китай (две трети от посетителите през първите 11 месеца на 2016 г.). Следват Хонконг (21 %), Тайван (3,5 %), Корея (2,1 %) и Япония (1 %).

За да се намали прекалено голямото разчитане на хазартния сектор, правителството стартира през септември първия си петгодишен план за развитие (2016—2020 г.), в който набеляза всеобхватни цели за развитие, насочени към подобряване на условията на живот и постигане на икономическа диверсификация. Целта на правителството е да превърне Макао в световен център за туризъм и отдих и да създаде платформа за услуги за търговско сътрудничество между Китай и португалоезичните държави (политиката „център и платформа“). Планът предвижда също така да се положат поголеми усилия за постигането на икономическа диверсификация и укрепването на регионалното сътрудничество, по-специално с провинция Гуандун, както е посочено в 13^{-ия} петгодишен план на Китай (2016—2020 г.).

Петгодишният план за развитие предлага конкретни мерки на политиката за намаляване на разчитането на икономиката на хазарта в дългосрочен план. Тези мерки включват: ограничаване на увеличаването на броя на игралните маси до 3 % годишно за период от 10 години, започвайки от 2013 г.; увеличаване на дела на елементите от нехазартно естество в общия размер на приходите, свързани с хазарта, от сегашните 6,6 % на 9 % до 2020 г.; повишаване на заетостта в търговията на дребно, хотелиерството и производствения отрасъл; заздравяване на финансовите услуги; създаване на Фонда за развитие на САР Макао (който в основната си част представлява държавен инвестиционен фонд) до 2019 г.

Планът предвижда също така редица инициативи за стимулиране на творческите индустрии, развитието на инфраструктурата, разработването на интелигентни градски решения и опазването на околната среда, както и за укрепване на здравеопазването, образованието и жилищното настаняване. Той съдържа препратка към инициативата One Belt, One Road и разглежда евентуалното участие на Макао в нея, по-специално във връзка с морския път, и като бизнес посредник за португалоезичните държави. Вследствие на промяната на морските граници през 2015 г. Макао се стреми да насърчава морската икономика и да участва възможно най-много в инициативата One Belt, One Road.

Главният управител Фернандо Чуи направи своето обръщение относно политиката през 2017 г. пред законодателното събрание през ноември. Правителството се ангажира да насърчава операторите да строят бутикови хотели и търговски центрове, да стартира план за действие, чрез който да се подпомогне участието на местните малки и средни предприятия в широкомащабни изложения и да се разшири схемата за младите предприятия, и да предложи качествено обучение за младите хора.

В обръщението относно политиката беше набелязан също така набор от мерки и субсидии за постигането на благосъстояние, включително популярното предоставяне на парични помощи на гражданите на Макао за десета поредна година.

Макао запази стабилната си фискална позиция с дълбоки резерви. Според изчисления фискалните резерви на района възлизат на 468 милиарда патака, което се равнява на 130 % от БВП. Този размер е изключително голям за територия с по-малко от един милион жители (с изключение на чуждестранните работници). Макао постоянно отбелязва фискален излишък въпреки значителното намаляване на таксите за хазарт през 2015 и 2016 г.

Макао продължава да страда от остър недостиг на работна сила. През последните четири години безработицата е била 2 % или по-ниска, като през 2016 г. тя е била 1,9 %. Поради това икономиката на Макао разчита в голяма степен на чуждестранни работници и специалисти. Въпреки икономическия спад през 2016 г. е имало над 180 000 работници, които не пребивават в Макао, което представлява 45 % от работещото население. Внасянето на работна сила стана чувствителна политическа тема. През ноември секретарят по икономическите и финансовите въпроси Лионел Леонг потвърди пред законодателното събрание, че правителството на Макао ще осигури възможности за заетост за местните жители и ще въведе механизъм, чрез който работниците, които не пребивават в Макао, да напуснат територията на района. Законодателите се оплакаха от злоупотреби със схемата за внос на работна сила, която е довела до загуба на работни места и заплати в застой за местните работници, както и до по-бавно израстване в кариерата за някои мениджъри. От друга страна, предприятията непрекъснато се оплакват от липсата на подходящи специалисти, които да поемат разширяващите се дейности.

В 13^{-ия} петгодишен план на Китай се съдържа специална глава за Макао (заедно с Хонконг), в която се изтъква по-задълбоченото сътрудничество между континенталната част и Хонконг/Макао. Китай изрази подкрепата си за разработването на платформи за сътрудничество Гуандун — Хонконг — Макао, както и за това Хонконг и Макао да играят важна роля в по-широкия регион на делтата на Перлената река и в развиването на големия залив Гуандун — Хонконг — Макао. През март държавният съвет издаде насоки за насърчаване на сътрудничеството в по-широкия регион на делтата на Перлената река, който обхваща девет провинции — Фудзян, Дзянси, Хунан, Гуандун, автономния район Гуанси-джуански, Хайнан, Съчуан, Гуейджоу и Юнан, както и специалните административни райони Хонконг и Макао (9+2). Централното

правителство на Китай отрежда на района водеща роля в извършването на реформи — според континенталната част областта е от ключово значение за осигуряването на възможности за сътрудничество с Хонконг и Макао и от жизненоважно значение за постигането на напредък по инициативата One Belt, One Road.

В резултат на това Макао продължи да насърчава задълбочаването на интеграцията с региона на делтата на Перлената река и се стремеше да се превърне в мост между Китай и португалоезичните държави в рамките на Форума за икономическо и търговско сътрудничество. Освен региона на делтата на Перлената река в обръщението на главния управител на Макао относно политиката беше посочено също така по-голямото сътрудничество с други китайски провинции/общини като Дзянсу, Пекин и Тиендзин и с традиционните промишлени региони в среднозападните и североизточните части на Китай.

През октомври Макао беше домакин на петата министерска конференция на Форума за икономическо и търговско сътрудничество между Китай и португалоезични държави. Китайският министър-председател Ли Къцян присъства на форума, чиято цел е да се засилят икономическите отношения на Китай с развиващите се държави и да се начертае нов курс за Макао. Посещението на Ли беше изтълкувано не само като ясна подкрепа за икономическата политика на Макао, но и като израз на общата удовлетвореност от САР Макао, включително по отношение на политическото му развитие. Министър-председателят обяви 19 допълнителни мерки, насочени към преобразуването на икономиката на Макао, които включват:

- Подкрепа от страна на китайското централно правителство за Макао за създаването на център за клирингови услуги в ренминби юани (RMB) между Китай и португалоезични държави и оказване на помощ за разработването на финансов лизинг, електронна търговия и застраховане на експортни кредити.
- Създаване на съвместен китайско-португалски фонд със седалище в Макао, който ще се занимава с проекти за сътрудничество между големи предприятия за електронен бизнес и организации за небанкови плащания от континенталната част.
- Китайското централно правителство ще продължи да подпомага Макао в области като китайската медицина, разработването на интелигентни градски решения, туризма и връзките на района със съседния град Хенкин.
- Освен това Китай съдейства на Макао за създаването на центрове за културен обмен, центрове за двуезично обучение и младежки иновационен център за обмен с тези държави.

В средата на юли Хонконг и Макао започнаха разговори относно сключването на споразумение за по-тясно икономическо партньорство (СПИП). Преговорите стартираха през октомври. СПИП между Хонконг и Макао ще обхваща търговията със стоки, търговията с услуги и инвестициите. В него няма да бъде включено свободното движение на хора през границата с цел обучение или работа. След като Хонконг и

Макао подписат СПИП, Китай, Хонконг и Макао могат да използват своите споразумения като основа за установяването на нова, обща платформа за допълнително задълбочаване на либерализацията и улесняване на търговията и инвестициите в по-широкия китайски регион — т.нар. Голям залив Гуандун — Хонконг — Макао, посочен в 13^{-ия} петгодишен план на Китай.

Макао продължава да бъде уязвим регион по отношение на изпирането на пари, тъй като хазартният сектор осигурява множество канали за незаконните финансови потоци от континентален Китай. За да се справи с това, регулаторният орган на Макао в сферата на хазарта (Бюрото за инспекция и координация на хазарта, известно още с португалския си акроним DICJ) преразгледа през май правилата си относно борбата с изпирането на пари². Съгласно Инstrukция 1/2016 казината и посредниците трябва да прилагат по-подробни процедури за борба с изпирането на пари. С новия набор от правила броят на разпоредбите се увеличава повече от два пъти. Съгласно него съдържателите на казина и посредниците в казината трябва да преразглеждат на всеки две години рисковете от изпиране на пари, свързани с техните дейности, и да въвеждат ефективни мерки за отстраняването на тези рискове. Правилата задължават съдържателите на казина и посредниците в казината да идентифицират и следят отблизо операции, в които участват видни политически личности. Инstrukция 1/2016 изрично забранява на съдържателите на казина и посредниците в казината да извършват бизнес дейности с лица, използващи псевдоними или желаещи анонимност. Беше признато обаче, че въпреки положените от Макао значителни усилия за изготвянето на рамка за борба с изпирането на пари, която отговаря на международните стандарти, посредниците в казината продължават да бъдат уязвими. През 2016 г. Службата за финансово разузнаване на САР Макао подписа меморандуми за разбирателство/споразумения за сътрудничество с Бангладеш, Канада и Израел.

През 2016 г. Макао се присъедини към приобщаващата рамка на Г-20/ОИСР относно свиването на данъчната основа и прехвърлянето на печалби (BEPS), в която участват държави и юрисдикции, поели ангажимента да сътрудничат в прилагането на мерки за борба с избягването на данъци в международен план. В този контекст Макао се ангажира:

- да приеме минимални стандарти относно използването на най-благоприятната от данъчна гледна точка спогодба (treaty shopping);
- да възприеме метода на отчитане по държави във връзка с трансферното ценообразуване;
- да ограничи правата върху интелектуалната собственост или други преференциални данъчни режими;

---

² Предходната инструкция относно борбата с изпирането на пари беше изготвена през 2006 г. Новите правила (Инstrukция № 1/2016) са публикувани на официалния уебсайт на DICJ на китайски и португалски език.

- да изпълнява изцяло процедурата за уреждане по взаимно съгласие в данъчните спогодби.

Това ще бъде съществен фактор в процеса във връзка със списъка на ЕС на юрисдикциите, неосказващи съдействие по данъчни въпроси, който ще бъде съставен през 2017 г. Макао успешно премина партньорските проверки Phase I and Phase II, извършени от Световния форум относно прозрачността и обмена на информация за данъчни цели съответно през 2011 г. и 2013 г., които потвърдиха, че и правната уредба, и текущите действия на района спазват международно договорените стандарти за обмена на информация за данъчни цели. Към настоящия момент Макао е сключило данъчни споразумения с 20 юрисдикции, като пет от тях са споразумения относно двойното данъчно облагане, а 15 — споразумения за обмен на данъчна информация.

През декември Макао и Съединените щати подписаха междуправителствено споразумение, чиято цел е да се помогне на финансовите институции в САЩ Макао да съблюдават Закона за спазване на данъчното законодателство при откриване на сметки в чужбина (Foreign Account Tax Compliance Act — FATCA). Органът по паричната политика на Макао обяви, че междуправителственото споразумение ще намали тежестта при докладване и ще помогне на финансовите институции да спазват FATCA, тъй като то предвижда освобождавания за финансови институции или продукти, при които има малък риск за отклонение от данъчно облагане от страна на американските данъкоплатци.

Двустранните отношения между ЕС и Макао през 2016 г.

Вследствие на свиването в икономиката на Макао двустранната търговия между ЕС и Макао значително намаля през 2016 г. Износът от ЕС към Макао спадна с 20,2 % до 603 милиона евро, а вносът от Макао в ЕС — с 6,5 % до 86 милиона евро. От 2009 г. насам ЕС отбелязва излишък в търговията с Макао, който през 2016 г. достигна 516 милиона евро. Износът от ЕС към Макао се състои предимно от кожени и модни изделия, часовници и бижута от високия ценови клас, хранителни стоки, напитки и моторни превозни средства. И през 2016 г. ЕС продължи да бъде вторият по големина източник на внос за Макао след континентален Китай.

Въпреки това колебанията в икономиката на Макао през 2016 г. се отразиха на търговските и инвестиционните интереси на ЕС, както и на печалбите на европейските предприятия. ЕС и неговата бизнес общност имат желание да работят с правителството на Макао за диверсифициране на неговата икономика, повишаване на устойчивостта на икономическото му развитие и насърчаване на двустранната търговия и инвестиционни потоци. Бизнес общността на ЕС може да играе важна роля, като предоставя експертни знания и услуги за многобройните текущи инфраструктурни проекти и планове за разширяване на частни инвеститори.

На 5 декември 2016 г. в Макао се проведе 21^{ото} заседание на Съвместния комитет ЕС—Макао. По време на срещата Макао уведоми ЕС за неотдавнашното публикуване на своя петгодишен план за развитие (2016—2020 г.), който очертава посоката на икономическото и социалното развитие на района. ЕС и Макао обмениха виждания за развитието на политиките си в областта на данъчното облагане. ЕС приветства ангажимента на Макао за извършване на автоматична обмяна на информация от 2018 г. и насърчи района да предприеме необходимите мерки за ефективното и навременно активиране на тази обмяна с ЕС и други партньори, за да може да изпълни ангажиментите си в съответствие със стандартите на ОИСР. Освен това Съюзът приветства неотдавнашното решение на Макао да участва в приобщаващата рамка относно BEPS. Той насърчи Макао да продължи да полага усилия за установяването на напълно открита, прозрачна и недискриминационна уредба за възлагането на държавни поръчки в съответствие с международните стандарти. И двете страни приветстваха напредъка по Третата програма за сътрудничество между Макао и ЕС в правната сфера, чиято цел е да насърчава модернизирването и доразвиването на правната система на Макао. Те изтъкнаха, че механизмът за съфинансиране ЕС—Макао ще стимулира научни работници от Макао да участват в програмата на ЕС за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“. Двете страни се споразумяха да проучат възможностите за сътрудничество в сферата на околната среда и екологосъобразните технологии, особено по време на Международния форум и изложение за сътрудничество в областта на околната среда в Макао. Освен това те се договориха, че продължаването на програмата за обучение по конферентен превод и писмен превод на китайски и португалски език ще задоволи нуждите на ЕС и Макао от квалифицирани устни преводачи и на двата езика. ЕС отбеляза също така полаганите от Макао усилия за борба с трафика на хора. И двете страни желаят да засилят сътрудничеството си в тази област след проведенния през януари съвместен семинар по въпросите на трафика на хора.

Като се има предвид нарастващата роля на европейския бизнес в Макао, ЕС и Макао се договориха, че преките взаимоотношения между бизнеса и правителството на САР Макао ще бъдат укрепени чрез установяването на редовен диалог между европейската бизнес общност, представена от Европейската търговска камара в Макао, и властите на района. Европейските дружества ще могат да използват тази платформа, за да обсъждат с правителството въпроси относно бизнес средата и въпроси от нормативно естество. Освен това посредством платформата властите на Макао биха могли да събират виждания по съответните политики, ако и когато е необходимо. Крайната цел ще бъде да се допринесе за икономическата диверсификация и дългосрочната конкурентоспособност на Макао.

Макао страда от остър недостиг на работна сила и квалифицирани мениджъри, поради което европейските дружества разчитат в голяма степен на командировани служители и чуждестранни работници. Получаването на разрешения за работа за тях е трудно. ЕС желае да работи съвместно с властите на Макао и с европейската бизнес общност, за да съдейства за набелязването на икономически отрасли, в които положението е особено

тежко. Предоставянето на квалифицираните работници на по-лесен достъп до трудовия пазар на Макао ще допринесе за увеличаването на неговата конкурентоспособност.

В контекста на програмата си за справедливо данъчно облагане в световен план ЕС продължи да работи по изготвянето на общ списък на Съюза на юрисдикциите, неосказващи съдействие по данъчни въпроси. При подготвителната работа беше съставена таблица въз основа на предварителна оценка на всички трети държави. Макао беше отбелязано във връзка с показателите за риск „прозрачност“ и „режим на корпоративно подоходно облагане“. Таблицата не представлява предварителен списък на ЕС и не води до никаква категоризация на третите държави.

Европейската търговска камара в Макао³ и Европейската търговска камара в Хонконг координираха съвместно мащабното европейско участие на Международния форум и изложение за сътрудничество в областта на околната среда през март и Международното изложение за търговия и инвестиции в Макао през октомври. Очаква се ролята и значението на Европейската търговска камара в Макао да нараснат, след като бъде поставено началото на диалога между бизнеса и правителството ЕС—Макао.

Академичната програма на ЕС, управлявана от консорциум, ръководен от Университета на Макао, организира много нови дейности, сред които приемане на гостуващи лектори, семинари, научноизследователски и академични обмени, конкурса за късометражен филм, посветен на ЕС, редовно радио шоу по теми, свързани с ЕС, и състезанието Model EU.

В бъдеще ЕС ще продължи да задълбочава отношенията си с Макао, като засилва икономическите и търговските връзки, укрепва сътрудничеството със стопанските среди и гражданското общество и насърчава мобилността и обмяна с хората от Макао. Приоритетите включват:

- засилено сътрудничество за диверсификация на икономиката на Макао;
- използване от възможностите, произтичащи от инфраструктурните проекти и обществените поръчки;
- максимално увеличаване на потенциалните ползи от Споразумението за по-тясно икономическо партньорство между Макао и континентален Китай както за местните, така и за европейските дружества, установени в Макао;
- сътрудничество по правни и регулаторни въпроси, научни изследвания и иновации, както и продължаване на сътрудничеството в борбата с трафика на хора.

---

³ Европейската търговска камара в Макао е хибридна организация, в която членуват както отделни дружества, така и национални търговски камари на държави — членки на ЕС. Понастоящем тя включва Британската бизнес асоциация на Макао, Бизнес асоциация Франция — Макао, Бизнес асоциация Германия — Макао, Ирландската търговска камара в Макао, Търговска камара Румъния — Макао и Португалско-китайската търговска и индустриална камара.